ASSOCIACIÓ ALBA



Àmbit geogràfic: Comarcal
Seu social: Tàrrega
Forma jurídica: Associació sense ànim de lucre

- **343 persones treballadores**
- **93 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social**
- **123 persones voluntàries**
- **475 persones sòcies**

NOMBRE DE PERSONES ATESES EN ELS SERVEIS A LES PERSONES:

- 475 a serveis a la infància i la joventut
- 150 a serveis a la gent gran
- 410 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 112 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 22 a serveis específics vinculats a l'àmbit de l'execució penal
- 169 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 4.673 a serveis de cohesió i dinamització social

www.aalba.cat

Breu història de l'organització

Alba és una entitat sense ànim de lucre amb 50 anys d'història, constituïda l'any 1975 a Tàrrega per iniciativa d'un grup de famílies amb l'objectiu de donar resposta a les necessitats de les persones amb discapacitat del territori. Amb el pas dels anys, Alba ha anat ampliant el seu àmbit d'actuació i diversificant els serveis, incorporant l'atenció a altres col·lectius en situació de vulnerabilitat, com persones amb problemes de salut mental, infants i joves en risc, persones grans i altres col· lectius en risc d'exclusió social. L'entitat s'ha consolidat com un referent a les comarques de l'Urgell i la Segarra, oferint serveis en àmbits com l'educació, l'ocupació, la salut, l'habitatge, el lleure, el suport a la vida independent i la inserció sociolaboral. Actualment, Alba forma part activa del teixit social i econòmic del territori, i impulsa projectes d'economia social i solidària mitjançant centres especials de treball, empreses d'inserció i iniciatives comunitàries. El 2022, l'Associació Alba va elaborar de manera participativa el seu Codi Ètic de Bones Pràctiques i Bon Govern. Des de llavors, treballa per una gestió transparent, sostenible i de qualitat, amb l'objectiu de garantir una atenció centrada en la persona i fomentar una societat més inclusiva, justa i cohesionada.

Missió

La missió d'Alba és acompanyar les persones en situació de vulnerabilitat i les seves famílies en els seus projectes de vida, contribuint en un territori inclusiu i compromès. Aquesta missió es desenvolupa a través de tres eixos principals:

- Persones com a projectes de vida, promovent l'empoderament, l'autodeterminació i la defensa dels drets humans, amb serveis inclusius i comunitaris.
- Organització saludable i ètica, amb un model basat en el benestar intern, el lideratge compartit i la innovació, seguint el Codi Ètic de Bones Pràctiques i Bon Govern.
- Compromís amb el territori, actuant com a motor de transformació social a través de la col·laboració, la incidència i l'economia social i solidària.

Descripció de l'activitat

Alba ofereix suports i serveis a persones amb discapacitat i altres col·lectius en situació de vulnerabilitat. Treballa en àmbits com l'educació, l'ocupació, l'habitatge, la salut mental, el lleure i la vida independent, amb l'objectiu de promoure la inclusió social, la igualtat d'oportunitats i la millora de la qualitat de vida. També impulsa projectes d'economia social i solidària i desenvolupa accions comunitàries amb impacte al territori. L'organització aposta per una gestió ètica i sostenible, prioritzant el benestar de les persones i fomentant un model organitzatiu basat en equips autogestionats, empoderats i amb lideratge compartit.

DESCRIPCIÓ DE LA INICIATIVA PROPOSADA

ESPAI COMUNITARI LA BASSA

Breu descripció

L'Espai Comunitari La Bassa és un equipament integral de cures i dinamització social situat a la Vall del Corb (Urgell) que dona resposta a les necessitats de les persones grans, les persones amb discapacitat i les seves famílies en un entorn rural.

El projecte integra, en un únic espai accessible i obert a la comunitat, una llar residència per a persones amb discapacitat, centre de dia per a gent gran, servei d'atenció domiciliària, centre ocupacional, espais multisensorials, banc de productes de suport, i activitats obertes a la ciutadania. Actualment s'està construïnt la segona fase del projecte, una llar residència per a gent gran amb petits apartaments.

La iniciativa neix per fer possible el dret a viure de manera independent a la comunitat, promovent l'envelliment actiu, l'autonomia personal i l'arrelament al territori. El projecte s'ha dissenyat amb metodologia d'atenció centrada en la persona i amb la participació d'agents locals, esdevenint un pol de dinamització social i comunitària per a 18 municipis rurals.

La Bassa recupera un edifici abandonat i el transforma en un equipament sostenible, accessible i integrat en el paisatge, que descentralitza serveis socials tradicionalment concentrats en capitals de comarca.

L'espai combina serveis especialitzats amb activitats culturals, de benestar i comunitàries obertes a tota la població, fomentant la convivència intergeneracional, el treball en xarxa i la cohesió territorial. El projecte es consolida com una infraestructura social de proximitat que millora la qualitat de vida, redueix desigualtats territorials i reforça el teixit comunitari rural.

Aportació de valor de la iniciativa

La Bassa aporta un model integral de cures comunitàries en entorn rural que transforma l'accés als serveis socials i la vida comunitària. La iniciativa genera impacte social directe en el territori mitjançant la creació d'un ecosistema de serveis de proximitat, la dinamització comunitària i el treball en xarxa amb entitats i agents locals.

El projecte destaca per la seva rellevància social, abast territorial (18 municipis), resultats tangibles en la millora de l'autonomia i qualitat de vida de les persones, i un alt potencial de transferència a altres territoris rurals. Combina serveis especialitzats, participació comunitària i sostenibilitat ambiental en un únic model replicable.

Necessitat a la que respon

La Vall del Corb i territoris propers presenten un elevat índex d'envelliment, manca de places residencials per a persones amb discapacitat, dificultats d'accés als serveis socials i escassetat de recursos per continuar vivint a casa en entorn rural.

Històricament, els serveis especialitzats s'han concentrat a capitals de comarca, generant desplaçaments, sobrecàrrega familiar i risc de desarrelament territorial. També es detectava manca d'espais de trobada i activitats comunitàries accessibles.

La Bassa neix per donar resposta a aquestes mancances:

- Manca de places de llar residència
- Falta de serveis per a l'envelliment actiu
- Dificultat d'accés a serveis en entorns rurals
- Necessitat de suport domiciliari
- Manca d'espais comunitaris inclusius

El projecte promou l'autonomia, la vida independent i la permanència al territori, reforçant la cohesió social i el suport comunitari.

Principals objectius assolits

- Crear un equipament integral de serveis socials i comunitaris en entorn rural.
- Reduir la llista d'espera de places residencials per a persones amb discapacitat.
- Facilitar la permanència de les persones grans i amb discapacitat al seu entorn.
- Descentralitzar serveis socials i apropar-los al territori.
- Promoure l'envelliment actiu i la vida independent.
- Impulsar el treball en xarxa amb entitats i agents locals.
- Generar espais comunitaris oberts i intergeneracionals.
- Recuperar un edifici abandonat amb criteris de sostenibilitat i accessibilitat.
- Participació activa de persones grans, persones amb discapacitat i la comunitat de la Vall del Corb afavorint la convivència intergeneracional i la cohesió social.

Principals resultats obtinguts

Quantitatius:

Posada en marxa de la llar residència, amb 17 persones vivint-hi actualment i capacitat registral de 24 places.

- Inici del centre de dia (servei privat en fase inicial) amb les primeres persones usuàries mentre s'espera la provisió de places públiques (capacitat registral de 20 places).
- Inici del servei d'atenció domiciliària i del banc de productes de suport al territori.
- Reducció de la llista d'espera de l'entitat en 32 persones gràcies a la creació de noves places residencials.
- Creació de 6 espais participatius amb agents del territori per detectar necessitats socials.
- Inici de projectes compartits amb entitats locals i programació d'activitats comunitàries obertes.
- 23 activitats comunitàries i inclusives realitzades des de l'inici del projecte amb 900 participants.
- 17 persones voluntàries que participen en la realització de les activitats

Qualitatiu:

- Les persones poden romandre al territori i evitar desplaçaments a capitals de comarca.
- Millora de l'autonomia i qualitat de vida de les persones usuàries i famílies.
- Activació d'un espai comunitari obert que ja genera participació ciutadana.
- Enfortiment del teixit social i associatiu local mitjançant la cocreació d'activitats i la generació de vincles entre entitats
- Augment de la inclusió i la cohesió social mitjançant activitats obertes a tota la comunitat Abast de l'experiència:

L'Espai Comunitari La Bassa dona cobertura directa a 18 municipis rurals de la Vall del Corb i territoris propers, amb una població envellida i escassos serveis de proximitat. Els col·lectius destinataris principals són persones grans, persones amb discapacitat i les seves famílies, però l'equipament s'ha dissenyat com un espai obert a tota la comunitat.

Actualment, 17 persones resideixen a la llar residència (capacitat de 24 places), el centre de dia opera amb les primeres persones usuàries en modalitat privada mentre s'espera la concessió de places públiques, i el servei d'atenció domiciliària ja funciona al territori. Les 23 activitats comunitàries han reunit 900 participants, amb 17 persones voluntàries i múltiples entitats locals implicades.

El projecte articula una xarxa d'agents socials; entitats, ajuntaments, famílies i ciutadania amb 6 espais participatius estables.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 25
Membres equips directius: 3
Sòcies: 30
Ateses: 872
Voluntàries: 17



Principals factors clau d'èxit

Un dels principals factors d'èxit del projecte és el seu fort arrelament territorial, basat en diferents sessions de diagnosi participativa prèvies que han permès identificar les necessitats reals de la població i implicar agents locals des de l'inici. Aquest treball conjunt amb entitats, administracions i comunitat ha facilitat la creació d'un projecte compartit i alineat amb la realitat del territori.

La iniciativa es fonamenta en el model d'atenció centrada en la persona, que posa les necessitats, preferències i projectes de vida al centre de tots els serveis, i en la integració en un únic equipament de serveis residencials, diürns, domiciliaris i comunitaris. Aquesta visió global permet donar respostes flexibles i adaptades a situacions vitals canviants.

L'accessibilitat universal dels espais, l'obertura de l'equipament a la ciutadania i la programació d'activitats comunitàries i intergeneracionals han contribuït a convertir La Bassa en un espai de trobada i convivència que reforça la cohesió social. Finalment, la rehabilitació sostenible de l'edifici i la seva integració en l'entorn reforcen el compromís ambiental i la viabilitat a llarg termini del projecte.

Dificultats i reptes superats

El desenvolupament de l'Espai Comunitari La Bassa ha implicat afrontar un procés llarg i complex marcat per la necessitat de mobilitzar recursos econòmics per a la rehabilitació integral d'un edifici en desús i adaptar-lo a criteris d'accessibilitat, sostenibilitat i qualitat dels serveis. A aquest repte s'hi ha sumat la posada en marxa de serveis socials en un entorn rural amb baixa densitat de població, fet que requereix generar confiança, visibilitat i massa crítica de persones usuàries de manera progressiva.

Un altre repte rellevant ha estat la coordinació de múltiples agents del territori, impulsant espais de participació i aliances per construir un projecte compartit. Alhora, el caràcter integral i innovador del model ha comportat processos d'aprenentatge i ajust continu per integrar serveis diversos en un únic equipament.

Finalment, el projecte ha hagut d'afrontar una elevada complexitat administrativa i burocràtica vinculada a l'obtenció d'acreditacions, autoritzacions i provisió de places públiques, fet que ha condicionat el desplegament progressiu dels serveis. Malgrat aquestes dificultats, el projecte s'ha consolidat i continua avançant cap al seu desplegament complet.

Elements innovadors que aporta la iniciativa

Model integral de cures en un únic equipament rural: La Bassa agrupa serveis residencials, diürns, domiciliaris, ocupacionals, comunitaris i de suport a l'autonomia en un mateix espai, evitant la fragmentació dels recursos.

Descentralització dels serveis especialitzats: apropa serveis socials que sovint es concentren a les capitals de comarca a un territori rural de baixa densitat, reduint desplaçaments i risc de desarrelament.

Resposta flexible al llarg de la vida: combina serveis per a persones amb discapacitat, persones grans i famílies, permetent adaptar els suports a les necessitats canviants de cada persona.

Cures vinculades a comunitat i territori: el projecte no entén les cures només com un servei assistencial, sinó com una eina per promoure vida independent, participació, autonomia i vincles comunitaris.

Equipament obert a tota la ciutadania: La Bassa no és només un recurs per a persones usuàries, sinó un espai comunitari amb activitats culturals, de benestar, participatives i intergeneracionals.

Rehabilitació d'un edifici abandonat amb criteris socials i ambientals: transforma un espai en desús en una infraestructura social accessible, sostenible i integrada en el paisatge rural.

Treball en xarxa des de la diagnosi inicial: el projecte s'ha construït amb agents locals, entitats, administracions i ciutadania, fet que reforça l'arrelament territorial i la corresponsabilitat comunitària.

Convivència entre serveis professionals i dinamització comunitària: combina atenció especialitzada, voluntariat, activitats obertes i projectes compartits amb entitats locals, generant cohesió social i noves oportunitats de participació.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat

La Bassa és una iniciativa transferible perquè parteix d'un model clar, adaptable i basat en necessitats molt presents en altres territoris rurals: envelliment de la població, manca de serveis de proximitat, dificultats de mobilitat, soledat no volguda, sobrecàrrega familiar i concentració dels recursos socials en municipis grans.

El projecte es pot replicar en altres organitzacions perquè no depèn únicament d'un edifici concret, sinó d'una metodologia de treball: diagnosi participativa del territori, implicació d'agents locals, atenció centrada en la persona, combinació de serveis especialitzats i comunitaris, i obertura de l'equipament a la ciutadania.

Un factor clau de replicabilitat és la seva estructura modular. Cada territori pot adaptar el model segons les seves necessitats i recursos: llar residència, centre de dia, serveis domiciliaris, banc de productes de suport, espais comunitaris, activitats intergeneracionals o programes de voluntariat. Això permet iniciar el projecte de manera progressiva i fer-lo créixer segons la demanda i la capacitat de cada organització.

També és transferible el sistema de treball en xarxa amb ajuntaments, entitats socials, associacions culturals, famílies, persones voluntàries i serveis públics. Aquest model facilita la sostenibilitat social del projecte i reforça el sentiment de corresponsabilitat comunitària.